

Region Midtjylland

**Status for ventelisteproblematikken i børne- og ungdoms-
psykiatrien**

Bilag

til Regionsrådets møde

den 12. marts 2008

Punkt nr. 3

Status for ventelisteproblematikken i børne- og ungdomspsykiatrien og opfyldelse af det forventede krav om udvidet ret til udredning og behandling

Dato 28-02-2008
Sagsbehandlere: hw/amm

Sagsnr. 1-30-74-22-07

1. Indledning

Side 1

Regionsrådet blev den 12. december 2007 orienteret om tilrettelæggelsen af indsatsen for at nedbringe ventelisten til børne- og ungdomspsykiatrien. Samtidig fik Regionsrådet en orientering om forventningerne til udviklingen i behovet for udrednings- og behandlingsaktiviteter med henblik på opfyldelse af den udvidede udrednings- og behandlingsret, som forventes indført i børne- og ungdomspsykiatrien i 2008 - 2009. Regionsrådet tog orienteringen til efterretning.

Den 13. september 2007 indgik Regionsrådet (ekskl. Enhedslisten - De Rød-Grønne) forlig om Region Midtjyllands budget for 2008. En del af budgetforliget er 13 hensigtserklæringer, hvori forligsparterne udtrykker enighed om en nærmere belysning af indsats over for forskellige problematikker. Regionsrådet blev den 12. december 2007 orienteret om planerne for det videre arbejde med de 13 hensigtserklæringer – herunder opfølgingsmetode og tidsplan.

Hensigtserklæring nr. 6 omhandler nedbringelse af ventelisten i børne- og ungdomspsykiatrien. Det fremgår af hensigtserklæringen, at Regionsrådet inden udgangen af 1. kvartal 2008 forelægges et forslag til, hvordan Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center kan nedbringe ventelisten og opfylde kravene i den kommende lovgivning om ret til psykiatrisk udredning inden for 2 måneder for patienter i aldersgruppen 0 – 18 år, samt en ret til psykiatrisk behandling inden for 2 måneder gældende fra 2009.

Som en del af aftalen om budget 2008, har Regionsrådet afsat 15 mio. kr. til nedbringelse af ventelisten i børne- og ungdomspsykiatri-

en. Sammen med tilførte bloktilskudsmidler på 5,4 mio. kr. er der således i alt 20,4 mio. kr. til rådighed for udvidelse af aktiviteterne i børne- og ungdomspsykiatrien i 2008 og følgende år.

Det fremgår af redegørelsen til Regionsrådets møde den 12. december 2007, at en aktivitetsforøgelse, der kan nedbringe ventetiden for børne- og ungdomspsykiatriske patienter til maksimalt 2 måneder i 2008, vil forudsætte en ekstra bevilling på 5,1 mio. kr. i 2008 samt 1,9 mio. kr. til leje af lokaler og indretning af arbejdspladser, i alt 7,0 mio. kr. i 2008. I første omgang indrettes der lokaler til ca. 50 arbejdspladser. Fra 2009 skal der gennemføres en mere blivende bygningsløsning ved køb eller leje. Der forventes forelagt særskilt sag herom til behandling i Regionsrådet i april 2008.

Regeringen præsenterede den 5. februar 2008 finanslovsforslaget for 2008, hvor der bl.a. er afsat 1 mia. kr. i perioden 2008-2011 til styrkelse af psykiatrien. Til finansiering af den udvidede undersøgelses- og behandlingsret i børne- og ungdomspsykiatrien er der afsat 19 mio. kr. i 2008, 121 mio. kr. i 2009, 157 mio. kr. i 2010 og 191 mio. kr. i 2011. Finansloven for 2008 forventes ifølge Finansministeriet vedtaget i Folketinget i løbet af april 2008.

Folketingsvalget den 13. november 2007 betød en foreløbig udsættelse af behandlingen af lovforslaget om indførelse af udvidet ret til psykiatrisk undersøgelse for børn og unge under 19 år fra 1. januar 2008 og en udvidet ret til behandling fra 1. januar 2009. Den 5. februar 2008 udsendte Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse igen udkast til lovforslag om udvidet ret til undersøgelse og behandling for psykisk syge børn og unge til høring. Ifølge udkastet til lovforslag indføres en udvidet ret til undersøgelse fra 1. august 2008. Fra 1. januar 2009 udvides ordningen ifølge udkastet til også at omfatte en udvidet ret til behandling for patienter med behov for hurtig efterfølgende behandling. Den udvidede behandlingsret omfatter de patienter, hvor det på baggrund af en klinisk vurdering i forbindelse med undersøgelsen må antages, at tilstanden forværres, hvis behandling efter endt undersøgelse ikke påbegyndes inden 2 måneder.

Dette notat beskriver først status på ventelisten og antallet af patienter under 19 år, som forventes at skulle have tilbudt udredning i 2008 indenfor børne- og ungdomspsykiatrien i Region Midtjylland (afsnit 2). Herefter beskrives nye initiativer i 2008, som iværksættes for at nedbringe ventelisten og opfylde de nye servicemål, som den forventede lovgivning om udvidet udrednings- og behandlingsret lægger op til (afsnit 3).

2. Status på ventelisten pr. 1. januar 2008 og antal patienter 0 – 18 år, der skal i udredning og behandling i børne- og ungdomspsykiatrien i 2008

Ventelisten til Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center udgjorde 1.156 personer 1. januar 2008. For patienter i aldersgruppen 0 – 18 år udgjorde den faktiske venteliste 1. januar 2008 1.060 personer.

I notat af 29. november 2007, som blev forelagt Regionsrådet den 12. december 2007, blev det vurderet, at ventelisten 1. januar 2008 for patienter i aldersgruppen 0-18 år ville være på 1.035 patienter. Det vil sige, at der er 25 flere patienter på den faktiske venteliste end beregnet den 29. november 2007.

I 2007 er antallet af henvisninger steget med 3,3 % i forhold til 2006. Stigningen er stærkest på børneområdet. På trods af denne stigning i henvisningstallet har ventelisten til Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center været ret stabil fra 1. april 2007 til 1. januar 2008. Samlet er der inklusiv akutte patienter påbegyndt 13 % flere udredninger i 2007 end i 2006.

I 2008 skal der gennemføres 2.635 udredninger for 0-18 årige, hvis alle visiterede patienter på ventelisten pr. 1. januar 2008 skal tilbydes en udredning inden 2 måneder fra henvisningen. Patienter, der står på ventelisten, vil i løbet af 2008 blive tilbudt udredning, så ventelisten gradvist nedbringes til 2 måneder. Behovet for udredninger (0-18 årige) er som nævnt ovenfor øget med 25 forløb i forhold til forudsætningerne i det notat, der blev forelagt Regionsrådet den 12. december 2007. Det svarer til en merudgift på 0,8 mio. kr. Der er således i alt behov for en ekstra bevilling i 2008 på 5,9 mio. kr. for at kunne nå 2.635 udredninger samt 1,9 mio. kr. til leje af lokaler og indretning af arbejdspladser, i alt 7,8 mio. kr.

3. Nye initiativer i 2008 for at nedbringe ventelisten og opfylde de nye servicemål

For at nedbringe ventelisten og for at kunne opfylde de nye servicemål, som den forventede nye lovgivning lægger op til, er der taget en lang række initiativer.

Nedenfor beskrives forskellige tiltag, som har til formål at opnå størst mulig aktivitet inden for de givne ressourcer.

3.1. Personale og privatpraktiserende speciallæger

Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center er i færd med at ansætte yderligere 50 medarbejdere, fordelt på læger, sygeplejersker, psykologer, pædagoger, lægesekretærer mm.

For at synliggøre Børne- og Ungdomspsykiatrisk Centers behov for personale og få mulighed for at fortælle om Centret blev der ultimo november og primo december 2007 afholdt 2 orienteringsmøder. Formålet med møderne var at skabe grundlag for rekruttering af 50 nye medarbejdere. De to møder var besøgt af ca. 100 interesserede personer. Herefter blev de nye stillinger slået op til besættelse snarest muligt.

Stillingerne er fordelt på alle faggrupper og alle afsnit i Herning, Viborg og Risskov. Der var i alt 107 ansøgere til stillingerne. Desværre var der mange ansøgere uden tilstrækkelige kvalifikationer. Der blev afholdt ansættelsessamtaler i løbet af januar 2008. Der er foreløbig (primo februar 2008) ansat 11 personer, som tiltræder marts/april 2008. Stillingerne genopslås primo marts 2008.

Lokaler til de nye medarbejdere er nærmere beskrevet i afsnit 3.2 vedrørende lokaler.

Da der fortsat er 14 ledige speciallægestillinger, undersøges det i øjeblikket, om det er muligt at ansætte en eller flere speciallæger fra Sverige. Der er kontakt til 3 vikarbureauer herom.

Som følge af de ledige speciallægestillinger indgik børne- og ungdomspsykiatrien i Region Midtjylland i efteråret 2007 tidsbegrænsede aftaler med 3 privatpraktiserende speciallæger, fordelt på 1 i Herning, 1 i Viborg og 1 i Risskov. Speciallægerne er tilknyttet Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center for 5-7 timer pr. uge. De privatpraktiserende speciallæger har det læ-

gefaglige ansvar for arbejdet i nogle teams, som er ansat i Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center. Opgaverne er fortrinsvis udredning.

Som det fremgår af notatet om udredningsret, som blev forelagt Regionsrådet den 12. december 2007, var der planlagt ansættelse af 2 læger i hoveduddannelsesforløb (H-stillinger) fra 1. september 2008. Da dette på nuværende tidspunkt ikke ser ud til at være muligt, vil der i stedet for blive ansat to introduktionslæger.

En forudsætning for at få afviklet den nuværende venteliste er, bl.a. at der skabes mulighed for at udnytte det rutinerede personale i Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center mere. Der pågår forhandlinger med de faglige organisationer om frivillige medarbejderaftaler.

3.2 Status for etablering af lokaler til 50 nye medarbejdere

Primo 2008 ibrugtages lokaler til nye medarbejdere i både Herning, Viborg og Århus.

Herning

I Herning er der tale om et lejemål til 10 medarbejdere (Bryggergade 10). Lejemålet løber i første omgang frem til den 1. oktober 2009 - men med mulighed for forlængelse. Ejerne (Ejendomsselskabet Dalgasgade 4 ApS) er p.t. ved at istandsætte bygningen, der forventes klar til brug 1. marts 2008.

Viborg

I Viborg er der tale om en ledig bygning (Mikkelsborg), som tidligere har været anvendt af børne- og ungdomspsykiatrien i Viborg med plads til 10 medarbejdere. Bygningen står ifølge lokalplanen til at skulle rives ned, men ifølge Viborg Kommune vil dette ikke ske de første 3-5 år. Bygningen er klar til brug.

Århus

I Århus vil børne- og ungdomspsykiatrien i første omgang gøre brug af lånte lokaler ca. 700-800 m² fra Århus Universitetshospital, Risskov (tidligere sengeafdeling) med plads til 20-25 medarbejdere. Lokalerne forventes klar til brug 1. marts 2008. Da lokalerne på Århus Universitetshospital kun vil være midlertidige, skal disse på sigt erstattes af andre løsninger.

Som det også fremgår af notatet af 29. november 2007, vil der i 2008 være anslåede udgifter til leje og indretning af arbejdspladser på i alt 1,9 mio. kr., som ikke på nuværende tidspunkt indgår i børne- og ungdomspsykiatriens budget.

3.3 Behandlingsformer

Administrationen arbejder på at effektivisere og standardisere arbejdsgange med henblik på at kunne gennemføre flere udredninger. I 2008 prioriteres udredningsarbejdet. Det betyder at nødvendig behandling gennemføres, men at patienter i tråd med det lovforslag, der er sendt til høring i februar 2008, kan komme til at vente længere tid på behandling for at styrke indsatsen på udredningsområdet. Ligeledes vil patienter over 19 år kunne opleve en længere ventetid i 2008 for at sikre, at målsætningen om maksimalt 2 måneders ventetid for patienter i alderen 0 - 18 år indfries i 2008.

Nedenfor beskrives forskellige tiltag, som igangsættes i første halvår 2008.

Standardiserede udredninger

Fagligt klinisk personale er i færd med at beskrive standardiserede typer af udredningsforløb for udvalgte diagnosegrupper. Formålet er etablering af faglige standarder, som sikrer, at den enkelte patient får det tilstrækkelige udredningsforløb. Det forventes, at de standardiserede udredningsplaner kan sikre en mere hensigtsmæssig opgaveløsning, så flere udredningsforløb kan nås. De kan endvidere bidrage til at sikre ensartede tilbud i ensartede sager i hele regionen.

For hver af de udvalgte diagnosegrupper bliver udredningerne opdelt i 6 kategorier, efter intensitet.

Når en udredning påbegyndes, udarbejdes en specifik udredningsplan for patienten. Derved bliver det tydeligt for både patient og alle medarbejdere, som arbejder med patienten, hvad der skal ske og hvornår. Alle datoer for samtaler kan fastlægges, så de er kendte fra starten. Det skal af udredningsforløbet fremgå, at en udredning forventes afsluttet inden for 3 måneder.

I løbet af marts 2008 vil alle patienter, der påbegynder en udredning, følge disse standarder.

Fornyet vurdering af patienter på venteliste pr. 1. januar 2008

Som et led i afviklingen af ventelisten pr. 1. januar 2008 er Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center i færd med systematisk at gennemgå ventelisten. Det vurderes, at en fornyet gennemgang af ventelisten kan sikre en række hurtige forløb.

Ved gennemgang af ventelisten inddeles patienterne i forhold til deres aktuelle behov. Det forventes, at nogle patienter ikke længere skal stå på ventelisten, fordi de enten er i behandling andet sted eller har fået anden relevant og tilstrækkelig behandling i det offentlige system uden, at det er kendt for Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center. Det klarlægges ved gennemgangen, hvilke patienter der hurtigt kan afsluttes, og hvilke patienter der skal i et længerevarende udrednings- og behandlingsforløb. De standardiserede udredningsplaner vil blive anvendt i forhold til de ventende patienter.

For at denne indsats skal lykkes, skal det være erfarne medarbejdere, som udfører dette arbejde.

Administrationen vurderer, at ventelisten er gennemgået inden udgangen af april 2008. Det vurderes, at et antal patienter kan afsluttes relativt kort tid efter denne indsats.

Central visitation af ungdomspsykiatriske patienter

For at skabe en mere ensartet visitationsprocedure og ensartet afgrænsning af det ungdomspsykiatriske arbejde i Region Midtjylland har administrationen og Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center igangsat drøftelser med henblik på at få etableret central visitation for alle nyhenviste ungdomspsykiatriske patienter. Den centrale visitation forventes at kunne starte medio 2008. Formålet er at sikre ensartet service og samtidig en ensartet vurdering af, hvilke sager der er relevante for sundhedssektoren.

Øget medarbejdertid til udredning

Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center vil fra marts 2008 indføre en mere systematisk anvendelse af elektronisk booking for visiterede patienter i både Herning, Viborg og Risskov, så alle aftaler i et fastlagt udredningsforløb bookes direkte i udredningspersonalets elektroniske kalendere. Der reserveres samtidig en større del af de enkelte behandleres planlagte arbejdstid til, at sekretærerne kan booke elektronisk i kalenderen. Det forventes, at dette sikrer flere timer til udredning og effektiviserer planlægningsarbejdet.

Opgaveglidning mellem faggrupper

Der er som tidligere nævnt mangel på speciallæger indenfor børne- og ungdomspsykiatrien og dermed en del ubesatte speciallægestillinger i Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center. Andre personalegrupper vil i et vist omfang kunne kompensere for denne mangel.

Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center (og de tidligere børne- og ungdomspsykiatriske behandlingssteder i Herning, Viborg og Risskov) har arbejdet meget med at få opgaver overført fra speciallæger til andre faggrupper. Det ses blandt andet af forholdet mellem antallet af læger og antallet af psykologer, som i 2006 var 1:0,91 i børne- og ungdomspsykiatrien i Region Midtjylland, det vil sige at der var ansat næsten lige så mange psykologer som læger. Til sammenligning var forholdet mellem læger og psykologer, som arbejdede i psykiatrien (børne- og ungdomspsykiatri og voksenpsykiatri), 1:0,43 for hele landet, det vil sige der var mere end dobbelt så mange læger som psykologer.

For at få delegeret endnu flere opgaver fra læger til andre faggrupper vil Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center inden udgangen af april 2008 beskrive følgende:

- Delegationsplan for, hvordan erfarne socialrådgivere og distriktssygeplejersker i højere grad end i dag kan tage flere af lægens faglige opgaver i forbindelse med udredning og behandling
- Delegationsplan for, hvordan lægesekretærerne i højere grad end i dag kan overtage flere af lægens administrative opgaver, og hvordan øvrig uddannet HK-personale kan overtage opgaver fra lægesekretærerne

Det forventes, at der via denne yderligere opgaveglidning både på den faglige og administrative del kan frigøres ressourcer, som vil kunne omsættes i yderligere aktivitet.

Samarbejde med kommunerne

Der arbejdes på flere måder på at reducere antallet af unødige henvisninger fra kommunerne til børne- og ungdomspsykiatrien.

Det fremgår af sundhedsaftalen mellem kommunerne i Region Midtjylland og Region Midtjylland, hvilke elementer der skal være opfyldt, før der kan være tale om en henvisning til børne- og ungdomspsykiatrien.

I foråret 2007 blev der i samarbejde med nogle af kommunerne udarbejdet henvisningsskemaer, som er udsendt til alle kommuner til brug for henvisninger til børne- og ungdomspsykiatrien.

Den Administrative Styregruppe nedsatte i foråret 2007 en temagruppe om samspil mellem den kommunale social- og undervisningssektor og den hospitalsbaserede børne- og ungdomspsykiatri. Temagruppen har deltagere fra 5 kommuner i Region Midtjylland og fra Region Midtjylland. Temagruppen nedsatte ultimo 2007 en underarbejdsgruppe, som i løbet af foråret 2008 skal udarbejde forslag til, hvordan samarbejdet mellem kommunerne og Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center kan optimeres i forbindelse med henvisninger, så arbejdet for begge parter vedkommende kan udføres så kvalificeret og rationelt som muligt.”

Samarbejde med praktiserende læger

Jo højere kvalitet henvisninger fra praktiserende læger til børne- og ungdomspsykiatrien har, jo færre ressourcer skal den enkelte speciallæge bruge på den enkelte henvisning.

Med henblik på at mindske den tid den enkelte læge bruger på henvisninger fra praktiserende læger og for eventuelt at undgå nogle henvisninger vil Børn, Unge og Specialrådgivning og Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center i 1. halvår 2008 udarbejde en plan for, hvordan man kan højne kvaliteten af henvisningerne fra de praktiserende læger i dialog med praksiskonsulenter og praktiserende læger. Det er i den forbindelse aftalt med praksiskonsulenterne, at der i fællesskab udarbejdes guidelines for henvisning fra praktiserende læger.

Anvendelse af tidsbesparende teknologi

Som følge af at børne- og ungdomspsykiatrien i hele Region Midtjylland blev samlet i én organisation den 1. januar 2007, inddrages fremover anvendelse af ny teknologi i højere grad. Et af tiltagene er etablering af mulighed for videokonferencer.

4. Afslutning

Vi er tidligt i 2008 (primo februar) og kan derfor ikke på nuværende tidspunkt se resultaterne af de nye initiativer, der sættes i gang i børne- og ungdomspsykiatrien. Resultaterne vil kunne ses senere på året.

Som det fremgår af notatet om udredningsret, som var forelagt Regionsrådet den 12. december 2008 har Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center endnu ikke budget til de omtalte lokaleudvidelser og til en del af den forøgelse af aktiviteten, som er nødvendig for at kunne opnå servicemålet i den kommende lovgivning om udvidet udrednings- og behandlingsret. Det er oplyst, at denne forøgelse af budgetrammen afventer vedtagelse af finansloven for 2008.

Det nødvendige merarbejde for erfarne medarbejdere har endvidere ikke kunnet igangsættes, da merarbejdsaftaler med de forhandlingsberettigede organisationer endnu ikke er på plads. Det vil sige, at de økonomiske konsekvenser af eventuelle aftaler ikke kendes på nuværende tidspunkt.

Administrationen følger i samarbejde med Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center løbende hver måned udviklingen i ventelisten til børne- og ungdomspsykiatrien. Både venteliste til udredning og venteliste til behandling vil blive fulgt tæt.

Det foreslås, at Regionsrådet i efteråret 2008 orienteres om status for udviklingen i ventelisten til børne- og ungdomspsykiatrien i Region Midtjylland på ny.